

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 5, półrocznie rb. 3, kwartałowe rb. 1.50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odrocznieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem świątecznych od g. 10-2 po poł. Reklipsów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

GENY OGŁOSZEN: Za wiersz politykowy jednoszpaltowy lub jego miejsce Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i betrofoli kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Dzienna ogłoszenia się kop. 3 za wiersz. Najniższe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści ogólnoludowej 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 28. — TELEFON Nr. 50.

Historyczna organizacja.

Obchodząc rocznicę rozmaitych wydarzeń związanych z dziejami wyjarzmenia się naszego w ubiegłym stuleciu, należy sobie uprzytomnić, że w tym roku właśnie przypada sześćdziesięcioletni uniwersarz założenia w Królestwie pierwszego Towarzystwa Rolniczego. Zrzeszenie to bowiem prócz ważnych niewątpliwie zadań gospodarczo-społecznych, odegrało wybitną rolę narodowo-polityczną w wypadkach poprzedzających epokowe dla Polski Powstanie Styczniowe.

Jakkolwiek po zgaśnięciu Rewolucji Listopadowej i unicestwienia wszelkich praw odrębności konstytucyjnej, drakoński system Nikołaja u niemożliwiał tworzenia wszelkich organizacji społecznych, niemniej pewne inteligentniejsze sfery ziemiaństwa polskiego w łącznej, choć bardzo ostrożnie prowadzonej pracy zabiegali usilnie o podniesienie kulturalnego i obywatelskiego poziomu wśród współziemian.

Przodownikiem tego zbawczego ruchu, był Andrzej hr. Zamoyski, który swą wielką magnacką fortuną, jak również uprzywilejowane stanowisko rodowe, spożytkował wyłącznie na pożytek własnej Ojczyzny. Wytyczną dążnością tego rozumnego obywatela, było leczenie ran kraju drogą pracy mrówczej, ekonomicznej. Biorąc więc czynny udział we wszystkich ważniejszych dziedzinach uprzemysłowienia Królestwa, przedewszystkiem zajmował się rolnictwem i niezależnie od wzorowo dla przykładu innych prowadzonego gospodarstwa w swoich dobrach, wydał hr. Andrzej od 1842 r. rozgłoszone w całej Polsce czasopismo pt. „Roczniki gospodarstwa krajowego”.

Dzięki temu wydawnictwu wytworzył się niebawem ściślejszy kontakt między ziemianami, a zespół ten coraz bardziej umacniał i utrwalał Andrzej hr. Zamoyski.

Kiedy więc po wstąpieniu na tron Aleksandra II zabłyśły nadzieje zmiany kursu w dotychczasowej polityce represyjnej, hr. Andrzej dołożył wszelkich starań, aby została zalegalizowana organizacja ziemiańska, oczywiście w ramach jaknajskromniejszej ustawy.

Dwukrotnie Petersburg podania takie odrzucał, aż wreszcie, po osobistej audyencji, jaką uzyskał Zamoyski w Petersburgu, podpisał carukaz datowany w marcu 1857 r., zezwalający na założenie „Towarzystwa Rolniczego w Warszawie”.

Na członków tej nowej instytucji, przed jej jeszcze otwarciem zapisało się z górą tysiąc osób z posród ogółu inteligencji, bez różnicy stanowiska i fachu.

Choćby bowiem Towarzystwo miało się jedynie zajmować sprawami rolnictwa, weszli do niego przemysłowcy, kupcy, profesorowie i li-

teraci, wszyscy spragnieni uczestnictwa w obradach publicznych, choćby w takim zakresie, jak: orka, sianie zboża, lub sadzenie kartofli. Wszak sztabdarem Tow. Rolniczego był jego założyciel i prezes, przywódca moralny ziemian polskich Andrzej hr. Zamoyski.

Najmniej okazał się zadowolonym z takiego uznania i jawnej powagi wśród narodu prezesa Tow. Rolniczego, Aleksander margrabia Wielopolski, który od pierwszego inauguracyjnego posiedzenia nowej instytucji, postanowił ją zwalczać, jako organizację przeciwdziałającą się jego własnym metodom politycznym. Bo chociaż Zamoyski i Wielopolski, niewątpliwie zmierzali do jednego celu, uzyskania dla Ojczyzny jaknajdalej idących koncesji z wniknięciem heroicznego ryzyka, czyli zbrojnego wystąpienia, między obu jednak tętniła w zasadniczym poglądzie na stosunek Polski do Rosji. Wówczas, gdy Wielopolski wierząc niezachwianie w swą ideologję historycznego utrwalenia zespółu Polski z Rosją, domagał się od swego narodu bezwzględnie szczerzej i lojalnej postawy wobec rządu carskiego — Zamoyski miał uzasadnione przez tradycję historyczną powody skłaniać ogół rodnaczy do powyższego i pełnego godności umiera w objawach nawet pozorzonego lojalizmu wobec okrutnego zaborcy.

Znany zaś dobrze konflikt między obu tymi mężami, jaki ostatecznie doprowadził do Powstania Styczniowego, rozgrywał się głównie na tle Towarzystwa Rolniczego, które dumny, a zacięty margrabia dość szybko uśmiercił. Na jego bowiem wniosek, jako naczelnika rządu cywilnego Rada administracyjna, już w dniu 6 kwietnia 1861 r. instytucję liczącą około pięciu tysięcy członków rozwiązała.

Ale mechaniczne rozbitcie Towarzystwa, nie unicestwiło go, skoro z łona jego zarządu wytworzyła się na zajutrz po zamknięciu nowa organizacja, oczywiście już wskroś polityczną na czele której stanęli t. zw. „Dyrekcja” złożona z sześciu osób z Andrzejem hr. Zamoyskim na czele. Dyrekcja ta w początkach września 1862 r. zwołała do Warszawy wielki zjazd polityczny członków h. Tow. Rolniczego. Ponieważ zebranie to najwraźniej się oświadczyło przeciw polityce Wielopolskiego, przeto miesiąc później margrabia wyjechał carski akt banicyjny dla swego przeciwnika politycznego. Taki był epilog tej przed 60 laty powołanej do życia historycznej organizacji, której twórcą i przywódcą Andrzej hr. Zamoyski, nigdy nie powróciwszy do kraju w 1875 r. zasłużonego żywota w Krakowie dokonał.

Br. Korwin.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN (S. W. T.) Urzędowo ogłoszona 5 marca:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener.-feldmarszałka hr. Leopolda Bawarskiego.

Działalność bojowa utrzymywała się w granicach umiarkowanych.

Front macedoński.

Nie wydarzyło się nic ważnego.

Zachodni plac boju.

Wobec jasnej pogody, w wielu miejscach frontu działalność bojowa wzrosła się, w porównaniu z dniami ubiegłymi.

Na północy od Sommy, po silnym ogniu, angioly wystąpili do ataku na południu od lasu St. Pierre Vaast. Po zaciętej walce część okopu, w pobliżu szosy z Bouchaveanes do Moislais pozostawa w ich ręku; pozostawiono odparto ich wszędzie.

Na wschodnim brzegu Mozy wioską naszą zdobyty: szturmem stanowisko francuskie w pobliżu lasu Gaurieres, na przestrzeni 1,500 metrów i odparły potężne kontrataki.

Również w południowo wschodnich częściach la Tosses wydarło francuzom ważny punkt terenu. Obok strażnicy krwawej, które ustalił posuwający się poza zdobyte linie wywiadawcy, pozostawili nieprzyjacieli w naszych rękach: 5 oficerów i 672 żołnierzy, wziętych do niewoli oraz 16 karabinów maszynowych i 25 karabinów szybkostrzelnych.

W licznych walkach powietrznych stracił nieprzyjacieli 18 samolotów, których jeden zestrzelono z ziemi.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

Co mówi prasa niemiecka o sprawie meksykańskiej.

BERLIN, 6 | 8 „Vossische Zeitung” pisze: Nie licząc drobnych grup w Niemczech, które za dogmat poglądu na świat przyjęły, że tylko nasi nieprzyjacieli mogą toczyć wojny, to z pewnością cały naród niemiecki nigdy nie stał tak zgodnie po stronie dyplomacji niemieckiej, jak właśnie w sprawie meksykańskiej. Dotychczas szerokie masy ludności Stanów Zjednoczonych najpewniejsze były, że teren gotującej się wojny będzie bardzo daleki od Ameryki. Tymczasem teraz się dowiadują, że jednocześnie może wybuchnąć walka u ich własnych granic, walka, której zbyt pogardliwie traktować nie można, dotychczas bowiem w walce tej, już nawet bez pomocy niemieckiej, Stany Zjednoczone nie zdobyły sobie wieńca sławy.

Niemcy nie napadną na Holandję. FRANKFURT. Pisma angielskie rozszerzają pogłoskę, jakoby Niemcy zamierzali napad na Holandję.

Wskutek tego Haager Nieuwe Courant, stojący blisko holenderskiego ministra spraw zagranicznych zapewnienia, że o takim napadzie nie ma mowy, dopóki Holandia zdoła powstrzymać Anglię i Francję od lądowania wojsk we własnym kraju.

Eskortowanie okrętów holenderskich.

KARLSRUHE, 6. 3. „Neue Zürcher Zig.“ donosi z Hagii: Rząd angielski wydał świeżo rozkaz eskortowania holenderskich parowców pocztowych przez angielskie okręty wojenne.

Zaprzeczenie.

BERLIN, 6. 3. Rozmaite pisma holenderskie rozpowszechniają wiadomości, jakoby Niemcy zwrócili się do Holandji o odstąpienie pasa ziemi z prowincji Limburskiej. Biuro telegraficzne Wolffa urzędowo jest upoważnione do oświadczenia, że wiadomość ta jest od początku do końca zmyślona.

Niemcy a Hiszpanja.

BERLIN, 6 | 8. Według paryskiego „Tempsa“, korespondent berliński dziennika madryckiego „Vanguardia“ donosząc o rozmowie z sekretarzem urzędu spraw agrarnicznych, dr. Zimmermannem, pisze, że rząd niemiecki zwrócił się do hiszpańskiego, dr. Zimmermanna i wicesekretarza stanu, Busche, oświadczyli mu wspólnie, co następuje:

Niemcy zobowiązują się dostarczyć Hiszpanji potrzebny węgiel w ilości nieograniczonej. Węgiel ten okręty hiszpańskie mogą otrzymać w oznaczonych portach niemieckich lub duńskich. Tak np. znajdują potrzebny dla Hiszpanji węgiel w Kopenhadze.

Niemcy zyczą sobie nabyć znaczną część hiszpańskiego zbioru owoców i zrobili w tym celu odpowiednie zamówienie, płatne gotówką. Z owoców tych ma być przygotowana marmolada i konfitury, które będą dostarczone Niemcom po ukończeniu wojny.

Niemcy gotowe są sprzedać Hiszpanji niektóre z okrętów swoich, internowanych w portach hiszpańskich. Okręty te jednak nie mogą być używane w interesie koalicji i muszą unikać strefy blokowanej.

Właściciele okrętów hiszpańskich muszą zerwać rokowania o sprzedaż okrętów swych Anglii.

Pomiędzy Hiszpanją a Anglią może być otwarta tygodniowa komunikacja morska na umówionej drodze. Okręty hiszpańskie nie powinny przytem przewozić kontrabandy i muszą być odpowiednio oznaczone.

Taktyka ruchowa.

LUGANO, 3 | 8. „Corriere della Sera“ zapewnia, że kółła wojskowe francuskie przesyły do przekonania, że na froncie zachodnim można będzie zastosować nową taktykę ruchową, która pozwoli przyspieszyć projektowane operacje wojsk koalicji o kilka tygodni.

Jarmark w Lipsku.

LIPSK, 6 | 3. Między przybyłymi na jarmark, zauważyć można dosyć licznych przedstawicieli kół handlowych z okupowanej Polski.

Co słychać nowego?

Fekcja w roku 1917.

Jeszcze jednego proroka odgrzebano w pamięci z przed 400 laty. Jest nim francuz Tomasz Józef Hoult, który wówczas, za czasów Ludwika XI przepowiedział miał szlachę w

kościółce i wiele innych rzeczy. Rozmaici królowie i książęta a pomiędzy nimi Ludwik XI, jak wiadomo byli mocno zabobonni. Hoult pozostawił umierając dzieło pod tyt. „Proroctwa wieczne bardzo stare i bardzo pewne“. Zawierają one przepowiednie aż do roku 2000, wykazując przyszłość rok za rokiem.

Główny Nestradamus, astrolog i lekarz, niemający wielkich wpływów na dworze Franciszka I i Henryka II strzymał polecenie zebrania i ułożenia proroctwa Hoult'a. Polecenie to dała mu Katarzyna de Medicis. Teraz odszukano tę księgę. Hoult mówi także o r. 1917 i przepowiada o nim do słownie co następuje:

„W roku tym (1917) rozpoczną się wielkie układy polityczne o sprawie doprowadzenia do pokoju. Ale rozpoczęte rokowania zostaną znów przerwane. Jednakże układy nawiążą się na nowo i wówczas nastąpi pokój“.

Kto wie, czy Hoult nie okaże się szczęśliwym prorokiem.

Jak płynie złoto

z Europy do Ameryki?

„Matin“ padaje na podstawie oficjalnej statystyki Izby handlowej w Waszyngtonie tablicę porównawczą wywozu amerykańskiego przed wojennego (dla porównania wzięto okres czasu od 1 lipca 1913 do 1 lipca 1914) z analogicznym wywozem w tym samym okresie lat wojennych 1915 | 16.

Z dłuższego spisu powtórzmy kilka bardziej wymownych pozycji.

Wywóz koni, mułów, bydła, oceniony w odnośnej rubryce przedwojennej na 23,500,000 dolarów wzrósł do 449,000,000, miedzi z 295 milionów na 1,285,000,000, środków żywności z 925 milionów na 2 miliardy 175 milionów, materiałów wybuchowych z 30 milionów na 2 miliardy 835 milionów, drutu kolczastego i gwoździ z 51 i pół miliona na 250 milionów samochodów z 165,000,000 na 600 milionów, statków lotniczych z 1.130,000 na 35 milionów, cukru z 9 milionów na 395, wełny z 34 i pół milionów na 225 milionów.

Ogółem w tym samym okresie lat 1913—15 i 1915—16 widzimy w pierwszej rubryce wartość zarubrykowanych towarów, wyrażającą się kwotą niespełna 3 i pół miljarda dolarów—w drugiej zaś zwyż 18 i pół miliard dolarów.

Czyli, że wywóz, notowany w Waszyngtonie wzrósł dzięki wojnie w ramach rocznych o 10 z górą miliardów.

Dotychczasowe wyniki wojny w liczbach.

„Pester Lloyd“ podaje tabele, wykazujące w cyfrach obraz zdobytych i straconych przez państwa centralne terytoriów; cyfry te są podzielone na 4 rubryki główne według 4 formatów (zachodni, rosyjski, włoski i bałkański) i zestawione są według miesięcy.

Przeglądając się tym cyframi przychodzimy przede wszystkim do 3-ch wniosków ogólnych:

- 1) na froncie zachodnim zmiany są od października 1914 roku nieznaczne;
- 2) zmiany na froncie włoskim są wogóle niezaczne;
- 3) rosyjski i bałkański fronty są w związku ze sobą i do pewnego stopnia mogą być rozpatrywane jako jedna całość; przytem najbardziej niepomysłnym momentem była poło we grudnia 1914, gdy zdobycze centralnych państw wynosiły 20 tysięcy km. kw. zaś straty 100 tys.

Chwila bieżąca.

— W Carskim Siole odbyła się rada wojenna, w której uczestniczyli Sazonow, mający się udać z polecenia cesarza Mikołaja do króla Jęrzego.

— W Austrii uchwalono wyasygnować 25 milionów koron na środki dla zaopatrzenia ludności ubogiej w artykuły pierwszej potrzeby.

— Rada armji angielskiej nawołuje do wstąpienia do armji i osoby duchowne, motywując to tem, że wojna wstąpiła w okres bardzo krytyczny.

— W nadchodzący piątek odbędzie się doniosłe posiedzenie poufne francuskiej izby deputowanych.

— Fabryka prochu w Bouchet pod Paryżem wyleciała w powietrze.

Z Warszawy.

— Delegacja budownictwa uchwaliła przedstawić Magistratowi propozycję Rady artystycznej, motywującą zaprowadzenie nowych tablic ulicznych z ciemnymi napisami na szarem tle. Magist rat wniosek powyższy przyjął.

Z Sosnowca.

Wybuch w kopalni.

W tych dniach w kopalni węgla „Jowisz“ pod Sosnowcem nastąpił wybuch, podczas którego zajętemu tam pracą kowalowi kawał żelaza urwał nogę; kowal zmarł z powodu utraty krwi. To samo żelazo urwało głowę stolarzowi.

Trzej górnicy ulegli uduszeniu przez gazy, czwartego zabił wybuch dynamitu.

Z Lublina.

O przedstawicielach plam żydowskich.

Zargonowy „Moment“ donosi z Lublina: „Współpracownicy tutejszej prasy polskiej postanowili niedopuszczyć na posiedzenia rady miejskiej korespondentów gazet hebrajskich i zargonowych.“

KRONIKA

Rekolekcje.

W tygodniu bieżącym we czwartek, piątek i sobotę w kościółku Im. Maryi odbywał się będą rekolekcje dla uczniów gimnazjum T. O. S

Ucznielskie zebranie zarządu R. O. m. Cz.

Dziś we środę 7 b. m. o godz. 10 i pół rano odbędzie się zebranie członków zarządu R. O. m. Cz.

Dziśszego zebranie wydziału finansowego przy R. O. m. Cz.

Dziś we środę 7 bm. o godz. 4 po połud. odbędzie się posiedzenie wydziału finansowego przy R. O. m. Czestochowy.

Dopuszczenie przesyłek pocztowych dla jeńców.

Dozwolonym jest wszystkim oddziałom pocztowym generalnego gubernatorstwa warszawskiego przyjmowanie zwyczajnych przesyłek pocztowych wagi do 5 kilo dla jeńców wojennych pochodzenia polskiego w obozach niemieckich bez podania wartości i bez zaliczenia pocztowego. Przesyłki i adresy przesyłkowe nie mogą zawierać żadnych wiadomości pisanych. Wysyłający winien zaopatrzyć przesyłkę i adres przesyłkowy w następujący napis. „Kriegsgefangenen sendung“ wraz z adnotacją w niemieckim lub polskim języku: „Przesyłka nie zawiera żadnych wiadomości pi-

sanych* oraz podać nazwy obozu jeńców. Opłata nie jest pobierana. Do przesyłki ma być dołączony szarobniebieski zagraniczny blankiet przesyłkowy bez deklaracji celnej co do wartości. Zarząd poczty nie przyjmuje odpowiedzialności za przesyłki. Przesyłki mogą zawierać środki żywnościowe oraz ubranie.

W ważnej sprawie.

Powszechnym jest już przekonanie że ciężarów wojny nie mogą ponosić tylko współcześni.

To też we wszystkich krajach państw wjeżdżających, prócz podatków nakładanych, zaciągane są pożyczki, przekraczające już miliard.

My w naszych warunkach, winniśmy tym bardziej ten system stosować.

Obecnie, jak słyszymy, miasto Częstochowa zamierza w jednej z instytucji ogólnokrajowych zaciągnąć znaczną pożyczkę, to też sądzimy, że projekt ten winien być dla dobra obywateli miasta urzeczywistniony, zresztą wyprowadzi nas z błędnego koła na drogę, wskazującą nam wyraźnie, że obecnie z dwóch systemów: pożyczkowego i podatkowego, wybrać należy koniecznie pierwszy.

Nowy rejent.

Dotychczasowy sędzia gminy Kłobucko p. Lucjusz Bugajski, po zdaniu odpowiedniego egzaminu przy specjalnej komisji w Warszawie został mianowany rejentem okręgu częstochowskiego sądu Obwodowego.

Siedzibą nowego urzędu jest Kłobuck.

o los emerytów.

Do redakcji naszego pisma zgłaszają się liczni emeryci z prośbą o poinformowanie ich w kwestji zapomóg, które powinni otrzymać na poczet ich należności od rządu rosyjskiego.

Niestety nie możemy im odpowiedzieć nic nowego, oprócz tego, że sprawa ta była omawiana na jednym z ostatnich posiedzeń Rady miejskiej, która przekazała ją Magistratowi z prośbą, o szybkie skierowanie jej na właściwe tory.

Jednak dotychczas nic nie wiemy, jak sprawa stoi, to też oczekujemy z niecierpliwością odpowiedzi w kwestji tej od Magistratu, lub też ewentualnego jej przyspieszenia, gdyż jest bardzo pilną i niecierpiącą zwłoki.

Z R. O. m. Częstochowy.

Na ostatnim zebraniu R. Op. m. Częstoch., p. A. Januszewski zdał sprawozdanie ze zjazdu przedstawicieli Rad opiekunów, który się odbył w d. 26 lutego br. a na którym omawiano między innymi następujące sprawy:

Rada Główna Op. licząc się coraz więcej z brakiem funduszy stale prowadzi politykę oszczędnościową, która wyraża się w Warszawie zmniejszaniem personelu, na prowincji zaś zmniejszaniem zapomóg Radom O.

Z najważniejszych spraw jakie R.G.O. załatwiła w czasie od przedostatniego zjazdu, jest przekazanie szeregu spraw Tymoz. Radzie Stanu, a głównie spraw robotniczych na skutek których Zarząd R. G. O. otrzymał wezwanie do wspólnej pracy, nad rozwiązaniem kwestji robotniczej.

Po długiej dyskusji nad dniejszym położeniem kraju, zjazd przedstawił Rad Op. polecił Zarządowi R. G. O. zwrócić się do Tym. Rady Stanu z przedstawieniem o wyostanienie się od władz centralnych niezbędnych funduszy dla akcji ra-

townictwa dzieci w należytych stopniu.

Jednocześnie zjazd polecił zarządowi R.G.O. zwrócić się do Koła Ziemianek, oraz innych instytucji społecznych z wezwaniem do współpracy, a także nawiązanie bliższego kontaktu z duchowieństwem dla akcji ratownictwa dzieci.

Omawiając fundusze, jakie mają w przyszłości na cele filantropijne wpłynąć, zjazd przyszedł do przekonania, że utrzymywanie i wspieranie ubogich nie może opierać się wyłącznie na działalności filantropijnej Rad. Op. i na zasadzie praw obowiązujących, opieka nad ubogimi spoczywa na związkach komunalnych t.j. na gminach i powiatach i w tym celu zjazd polecił, aby poszczególne Rady Op. zwracały się do związków komunalnych o większe niż dotychczasowe subsydia.

1000 marek i 100 rubli do Rady Stanu.

Złożone w tych dniach w redakcji naszego pisma rb. 100 przez udziałowców firmy „Dębski, Uljański, Ostrowski“ i marek 1000 przez p. Pawła Kowalskiego z Krzepic na Skarb Polski, w dniu wczorajszym złożyliśmy w filii „Banku Handlowego“, który pedją się łaskawie przesłać tę sumę zupełnie bezinteresownie do Tymczasowej Rady Stanu w Warszawie.

o wydziały dobroczynności.

Na ostatnim posiedzeniu R. O. m. Częstochowy omawiano sprawę ratownictwa dzieci, a wobec tego, że R. O. nie posiada władzy wykonawczej postanowiono zwrócić się do Magistratu z prośbą o stworzenie deputacji dobroczynnej w myśl ordynacji miejskiej, jak również do sejmiku powiatowego o utworzenie wydziału dobroczynności publicznej, tym sposobem akcja dobroczynna zyska na pośpiechu wykonania i celowości.

Dlaczego?

Z wielu stron zapytywani jesteśmy dlaczego Deputacja Żywnościowa nie ogłasza nigdy sprawozdań cyfrowych z obrotów pieniężnych?

Wszak cyfry te byłyby bardzo ciekawe i zainteresowałyby napewno szeroki ogół, który o zyskach Deputacji ma nieraz fałszywe pojęcie, my zaś z tej najbardziej obecnie popularnej instytucji otrzymujemy jedynie komunikaty o treści zgola innej; i aż nadto dobrze zna tej wszystkimi **Ugi dla studentów w „Paryskim“.**

Członkowie Częstochowskiego Koła Akademików od dnia wczorajszego korzystają z ulgi 50 proc. przy kupnie biletów w teatrze „Paryskim“ za wyjątkiem soboty, niedziel i świąt.

Sądzimy, że i inni właściciele teatrów i organizatorzy wszelkich widowisk będą ułatwiali wstęp naszym studentom i pójdą śladem właściciela teatru Paryskiego p. Certowicza.

Organizacja — to nasza siła!

O schroniska dla dzieci chorych.

Na wniosek p. A. Januszewskiego R. O. m. Częst. powołała Komisję do opracowania bliższego projektu, utworzenia schroniska dla dzieci chorych.

W skład Komisji weszli pp. W. Karwasiński, J. Kozankiewicz i A. Januszewski.

Zmiana orientacji.

Włościanie okoliczni, przybywający z produktami do miasta nie żądają jak dawniej tylko rosyjskiej monety, bez bonów. Zmiana ta orientacji wybawia niejedną gospozię z kłopotu, a na który narazane były dawniej, gdy włościanie żądali za wszystko tylko rosyjskich rubli.

Nowi członkowie R. O. m. Częstochowy.

Przez tajne balotowanie R. O. postanowiła powołać na członków R. O. pp. Juliana Bugajskiego i Władysława Molickiego.

Wielka kwesta ogólnokrajowa.

Pomiędzy 8 a 10 czerwca r. b. R. G. O. organizuje wielką kwestę ogólnokrajową pod hasłem „Ratownictwa dzieci“.

Mróz redivivus.

Przed tygodniem niespełna sądzono, że pękły już lodowe okowy srogiego mrozu. Rozpoczęła się już była przedwiosenna odwilż, śnieg topniał, słońce przygrzewało aż nagle powrócił nieoczekiwany mróz i dotkliwie zimno.

Wbrew przysłowiu: „Na św. Kazimierza — zima się usmierza“, zima nietylko się nie „usmierzyła“ lecz stała się jeszcze ostrzejsza. Miejmy jednak nadzieję, że to już koniec jej panowania, gdyż, o ile wierzyć przysłowiom ludowym, za tydzień — „na św. Grzegorza — zima idzie do morza“.

Kto da więcej?

W administracji naszego „Gońca“ jest do nabycia piękny, starej roboty złoty pierścionek upiękuszony kamieniami, za który dają rb. 44.50

Pierścionek powyższy został ofiarowany na Tow. opieki nad bezdomnymi dziećmi.

Kto da więcej?

Sprzedaj węgiel. Miejska Deputacja żywnościowa podaje do wiadomości, że z powodu podwyższonych cen, od dnia 6 b. m. ustanowione zostały następujące ceny na węgiel w detalicznej sprzedaży:

węgiel gruby	mk. 4.40	za korzec
„ kostka I	. 4.40	
„ „ II	. 4.40	
„ orzech I	. 4.00	
„ „ II	. 3.80	

Loko nasze składy.

Natomiast obniżoną zostaje od d. 6 b. m. cena węgla brunatnego na mk. 3.00 za korzec i cena drzewa opałowego na 80 fenigów za pud również loko nasz skład.

Węgiel po powyższych cenach sprzedają składy detaliczne Deputacji w miarę posiadania tegoż.

„Źródło Polskie“ w Warszawie,

ulica Piłkowska 22 29,

wytwarzające znakomite mieszane kawy:

„Czekoladowa“ po 3 rb. funt,
 „Ktos“ — po 2 rb. funt i
 „Żywnościowa“ po 1 rb. za f.

powierzyło reprezentację na Częstochowę i Okolicę p. p. Napartowiczowi (Hubertowska 4) i p. Wolskiemu (Wieluńska 4), do których to panów Zarząd Wytwarzni prosi zgłaszać się wszelkimi zamówieniami.

Z II-go Koła Polskiej Macierzy Szkolnej.

Na zebraniu Zarządu II-go częstochowskiego Koła P. M. S. w dniu 8 b. m., na wniosek ks. dr. St. Kronenberga, uchwalono przyjąć pod bezpośrednią opiekę Macierzy Gimnazjum realne im. św. Józefa i seminarjum nauczycielek ludowych i oddać nazwę: „Kółko Polskiej Macierzy Szkolnej im. św. Józefa” — za więcej odpowiadającą zakresowi działalności tego Koła.

Kierownictwo nad temi zakładami spoczywać będzie nadal w rękach ks. dr. Stanisława Kronenberga.

W myśl powyższej decyzji Zarząd II-go Koła P. M. S. staje się Radą Opiekunczą dla wspomnianych zakładów, które odąd nosić będą miano: „Gimnazjum realne i Seminarjum nauczycielek ludowych Polskiej Macierzy Szkolnej im. św. Józefa, — pod kierunkiem ks. Kronenberga.

Informacje dla kandydatów do Uniwersytetu i Politechniki

Zarząd Częstochowskiego Koła Akademików prosi nas o zaznaczenie, że wszelkich informacji, dotyczących wstępowania na Uniwersytet i Politechnikę udzielają pp. Sztymbart i A. Gaisler w domu nr. 3 b, przy ul. Szkolnej we środy od godz. 3 do 4 po poł.

Czytelnia i biblioteka Macierzy.

W domu Nr. 61 przy ul. Ogrodowej, otwarta jest czytelnia i biblioteka im. Henryka Sienkiewicza — dla sfer rzemieślniczo-robotniczych.

Czytelnia czynna jest codziennie, biblioteka zaś, w wtorki, czwartki i soboty, od godz. 6 do 8 wieczorem.

Benefis.

Jutro we czwartek 8 b. m. w teatrze „Odeon” odbędzie się benefisowe przedstawienie zasłużonej artystki tegoż teatru p. Sabiny Wolde.

Benefisantka dokłada wszelkich starań, by program wieczoru zadowolnić najwybredniejsze gusta, jak również był przystępny dla młodzieży.

Tańsza marchew.

Miejska Deputacja Żywnościowa podaje do wiadomości, że cena marchwi z dniem wczorajszym obniżona zostaje do 6 fenigów za funt. Marchew nabywać można w magazynach Deputacji przy fabryce Peltzerów.

Potrzeba robotników.

Biuro Giełdy Pracy przy R. O. m. Częstochowy za naszym pośrednictwem ogłasza, że potrzeba robotników do kopalni w kraju.

Chętni do wyjazdu mogą się zgłaszać natychmiast do biura Giełdy pracy, ul. Staszica 3 od godz. 9 r. do 1 po poł.

Zapisujcie się na członków Polskiej Macierzy Szkolnej.

Ofiary.

Na Bezdolne dzieci zebrane na imieninach Kazia R. Wandzia B. za bilety rb. 1-68 i Ewa N. za programy rb. 1-32 kwit 107

Rozkład pociągów.

do Warszawy.

Pośp. 1 m. 19 n.— Osob. 9 m. 28 rano,—Pośp. 12 m. 47 po poł.—Osob. 9 m. 8 w.

do Katowic.

Pośp. 4 m. 5 n.—Os 7 m. 6 r. i 10 m. 84 r.—Pośp. 11 m. 55 r.—Os. 5 m. 19 pp. 9 m. 41 w.

do Bleszna.

(Pociąg szkolny) g. 2 m. 50 po poł.

do Herbów.

Osob.: 5 m. 38 r.—1 m. 55 po poł.—6 m 55 w.

do Kielc.

Osob. 3 m. 10 po połud.

Cukier dla użytku domowego i kuchni **25 kop funt** zastępuje zupełnie **Sacharyna** oryginalna dla **Fabryka** tylko w kantorze sprzedaży sacharyny ul. Panny Maryi № 7 w drugim domu, w podwórzu na parterze, mieszkania № 1. Wejście również od ulicy Strażackiej № 7. Sprzedaż w każdej ilości w ciągu całego dnia. 61—

Zgubiono paszport niemiecki wydany na nazwisko Jana Węglińskiego. 125—

Kupię kasę ogniową używaną. Oferty w Adm. „Gońca” sub C. L. 123—

Do wynajęcia pokoje pojedyncze b. tanio. Wład Szkolna 21 u rzędy domu 121—

Wozem w dzierżawę domek z ogrodem lub gruntem Wład. w Adm. „Gońca” 124—

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program od soboty 3-go Marca r. b. i dni następnych.

Wyrzuty sumienia

Wstrząsający dramat w 4 ch aktach.

PSY I CUNIK (komiczne) — FABRYCJA ŚWIEC (naturalna)

Satyral

Na scenie

Satyral

w Częstochowskim kalejdoskopie

Revue w 1-m akcie, napisał M. Szwarcenberg-Czerny

Udział bierze około 20 osób.

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Program od poniedziałku 5-go do piątku 9-go Marca 1917 roku.

Dziś znakomity program sensacyjny!

THUG Kapitan bogini śmierci.

Niezwykły dramat detektywno-kryminalny w 6-ciu aktach.

W roli detektywa Sharka, znakomity ALWI NEUSS.

KUZYNEK PRZYJEDHAŁ (komiczne)

Nowość

Na scenie

Nowość

STO ZA STO. Wodewil w 1 ym akcie.

Uwaga. Teatr ogólny.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. A. Salsberga. — Ceny miejsc zwykłe. — Szczęśliwy w programach.

MIELONA
KAWA ZDROWIA
(CZĘSTOCHOWSKA ELEKTRYCZ. FABRYKA)
PALENIA KAWY

MOKKA KAWA
DOM IMPORTOWY
MOTROWSKI & SMIGRODZKI
CZĘSTOCHOWA, UL. P. MARJI 24, TEL. 70

„Kawa Zdrowia” przygotowana wprost do użytku, zmieszana i smieszana według metody ks. Kneipera. Cena detaliczna: 1 & paczka 80 kop. 1/2 & paczka 40 kop.

ETKIETA I MARKA FABRYKI PRAWNIE ZASTRZEŻONE

LEKARZ-DENTYSTA.

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej,
przyjmuje codziennie
od 9-1 i od 3-7 wieczorem.

Dziś ślizgawka Szkolna 15.

Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią i s wygodami ul. Jasnogórska 19 117—

Zgubiono książeczkę kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej № 12949 120—

Pienki na opał do sprzedania. Wiadomość w Administracji Gońca. 085—

Redaktor - wydawca F. D. Wilkoszewski.

Obito we własnych zakładach drukarskich „Gońca” Częstochowskiego”